

РІШЕННЯ

щодо присудження наукового ступеня доктора наук

Спеціалізована вчена рада з присудження наукового ступеня доктора наук Д 58.053.01 Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка Міністерства освіти і науки України прийняла рішення щодо присудження наукового ступеня доктора педагогічних наук Борин Галині Василівні на підставі прилюдного захисту докторської дисертації «Підготовка майбутніх вихователів до формування художньо-конструктивної діяльності дітей дошкільного віку» на правах рукопису за спеціальністю 13.00.04 – теорія і методика професійної освіти

12 квітня 2023 року, протокол № 3.

Борин Галина Василівна, 1976 року народження, громадянка України, освіта вища: закінчила у 1998 році Прикарпатський університет імені Василя Стефаника за спеціальністю «Початкове навчання».

Кандидат педагогічних наук з 2009 року, доцент кафедри теорії та методики дошкільної освіти з 2012 року.

Працює доцентом кафедри теорії та методики дошкільної і спеціальної освіти в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника, Міністерство освіти і науки України, м. Івано-Франківськ, з 2014 року до теперішнього часу.

Докторська дисертація виконана на кафедрі педагогіки і методики початкової та дошкільної освіти Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка.

Рекомендовано до захисту 9 лютого 2023 року.

Здобувач має 51 наукову публікацію за темою дисертації, з них: 1 – одноосібна монографія; 2 розділи у колективних монографіях; 2 навчально-методичних посібники, 27 наукових статей (з них – 7 у співавторстві), у тому числі 3 статті у закордонних наукових періодичних виданнях, віднесені до наукометричної бази Web of Science; 24 статті у наукових фахових виданнях України; 16 тез доповідей у збірниках матеріалів конференцій і семінарів.

Опоненти:

Гаврилюк Світлана Миколаївна, доктор педагогічних наук за спеціальністю 13.00.04 – теорія і методика професійної освіти, професор кафедри дошкільної освіти, Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини, професор кафедри дошкільної освіти – дала позитивний відгук із зауваженнями:

1. У дисертаційній роботі автор дуже схвально звертається до історичного досвіду використання художньо-конструктивної діяльності в спадщині українських педагогів. Вважаємо за потрібне більше уваги приділити аналізу педагогічної спадщини В.О. Сухомлинського з використання художньо-творчої діяльності дітей дошкільного віку.

2. У параграфі 1.2. «Передумови та закономірності розвитку творчої художньо-конструктивної діяльності дітей дошкільного віку», дисерантка наголошує на важливості розвитку творчості та творчих здібностей дошкільників,

тому уважаємо доречним розкриття змісту поняття «дитяча художня творчість» у даному параграфі.

3. У другому розділі «Теоретико-методологічні засади і концепція професійної підготовки майбутніх вихователів закладів дошкільної освіти до художньо-конструктивної діяльності в ЗДО» автор розглядає розвиток творчого потенціалу майбутніх вихователів у художньо-конструктивній діяльності та виявляє способи творчого розвитку майбутніх вихователів в освітньому процесі закладу вищої освіти, однак сам термін «творчий потенціал» автором не розкрито. Тому доцільним, на нашу думку, в цьому розділі розкрити зміст поняття «творчий потенціал» та приділити увагу питанню актуалізації творчого потенціалу майбутніх вихователів.

4. Пропонуємо більш детально визначити та проаналізувати негативні чинники, що стали причиною низького рівня готовності майбутніх вихователів до художньо-конструктивної діяльності дітей дошкільного віку, враховувати дію цих чинників у проведенні формувального етапу експерименту. З цією метою більш детально розкрити роботу вищих закладів освіти, де проходила апробація дослідження.

5. Позитивно оцінюючи всі напрацювання автора, вважаємо, що дисертаційне дослідження значно б виграло, якби один з підрозділів дисертації був присвячений досвіду зарубіжної практики даної проблеми в європейських країнах.

6. Дискусійним є питання щодо заступення можливостей неформальної освіти. Більше уваги потрібно приділити у роботі використанню дистанційних та очних форм неформальної освіти студентів та інформальної (самоосвіти), яка є надзвичайно перспективним напрямом розвитку професійного потенціалу майбутніх вихователів.

7. Дисертаційне дослідження лише виграло, якби дисеранткою були розроблені методичні рекомендації майбутнім вихователям щодо організації художньо-конструктивної діяльності дітей дошкільного віку.

Зданевич Лариса Володимирівна, доктор педагогічних наук за спеціальністю 13.00.04 – теорія і методика професійної освіти, професор кафедри дошкільної педагогіки, психології та фахових методик, Хмельницька гуманітарно-педагогічна академія, завідувач кафедри дошкільної педагогіки, психології та фахових методик – дала позитивний відгук із зауваженнями:

1. В контексті методологічних засад підготовки майбутніх вихователів до формування художньо-конструктивної діяльності дітей дошкільного віку заявлено реалізацію аксіологічного підходу (п. 2.1.6.). Було б доцільно описати сутність базових положень і принципів цього підходу.

2. Одним з напрямів художньо-конструктивної діяльності майбутнього вихователя закладу дошкільної освіти є робота з батьками (п. 1.4., рис. 1.2). У дисертації слід ретельніше розкрити особливості підготовки майбутніх вихователів в означеному напрямі, виокремити специфічні методи і форми роботи.

3. Значним здобутком дослідниці є створена структурно-функціональна модель системи професійної підготовки майбутніх вихователів до формування художньо-конструктивної діяльності дітей дошкільного віку (п. 3.4., рис. 3.1.). Вважаємо, що доцільним було б ширше розкрити компетентнісний потенціал мистецького напряму, зокрема уміння й навички, які формуються у здобувачів освіти під час комунікації з мистецтвом.

4. Формування готовності майбутніх вихователів до формування художньо-конструктивної діяльності дітей дошкільного віку, на думку автора, потребує узгодженого міждисциплінарного інтегрування (п. 4.2., рис. 4.1). З цієї позиції уточнення потребує питання про те, як конкретно автор інтерпретує інтеграцію знань з різних галузей, оскільки видів інтеграції є достатньо багато.

5. Дослідниці вартувало б знайти можливість подати у тексті реферату більш детальну характеристику діагностичного інструментарію, за допомогою якого здійснювалася оцінка рівнів сформованості готовності здобувачів освіти до керівництва художньо-конструктивною діяльністю дітей дошкільного віку у процесі формувального експерименту, а також глибше здійснити якісний аналіз його результатів.

6. Однією з педагогічних умов підготовки майбутніх вихователів до формування художньо-конструктивної діяльності дошкільників в умовах закладу дошкільної освіти авторка визначає «забезпечення належного креативного середовища задля формування готовності до проведення занять з художньої праці в ЗДО». З тексту роботи не зовсім зрозуміло, що саме дисерантка розуміє під креативним середовищем та які складові цього середовища? Також бажано було б в додатках представити приклади мистецтвознавчих бесід, воркшопів, майстер-класів, відеотренінгів, навчально-педагогічних ігор, подати зразки програм гурткової роботи художньо-конструктивного змісту та ін.

Крутій Катерина Леонідівна, доктор педагогічних наук за спеціальністю 13.00.02 – методика навчання (українська мова), професор кафедри дошкільної освіти, Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського, професор кафедри дошкільної освіти – дала позитивний відгук із зауваженнями:

1. У вступі докторської дисертації авторкою на основі аналізу досліджуваної проблеми та стану сформованості готовності здобувачів освіти до формування художньо-конструктивної діяльності дітей дошкільного віку виявлено суперечності, які, на думку дослідниці, мають місце в теорії і практиці професійної підготовки майбутніх вихователів та актуалізують проблему розробки теоретичних і методичних зasad їхньої професійної підготовки в означеному напрямі (с. 2 реферату, с. 30 дисертації). На нашу думку, на сторінках дисертації та висновків доцільно було б відобразити, наскільки отримані в процесі дослідження результати вплинули на вирішення означених суперечностей.

2. Одним із завдань дослідження є «дослідити структуру та особливості художньо-конструктивної діяльності дітей дошкільного віку в умовах закладу дошкільної освіти», однак цю складову не відображенено із поміж компонентів

структурно-функціональної моделі системи професійної підготовки майбутніх вихователів (с. 3 реферату, с. 32 дисертації).

3. Дисеранткою наголошено, що художньо-конструктивна діяльність передбачає творчий процес. Варто було схарактеризували логіку і послідовність творчого процесу в системі професійної підготовки майбутніх вихователів.

4. Авторська система професійної підготовки майбутніх вихователів передбачає реалізацію педагогічних умов, однією з яких визначено «формування позитивної мотивації для організації художньо-конструктивної діяльності як засобу різnobічного виховання й розвитку дошкільників». Водночас, на нашу думку, механізм формування такої мотивації конкретизовано в дисертації недостатньо (формулювання самого змісту педагогічної умови є надто загальним та потребує детальнішої конкретизації згідно з темою дослідження).

5. Доцільно було б, на нашу думку, розширити представлений у роботі науково-дослідницький матеріал таким чином, щоб він відображав логіку розвитку творчості майбутніх вихователів закладів дошкільної освіти. У дисертації авторка характеризує концептуальні засади формування творчого потенціалу здобувачів освіти у процесі професійної підготовки до керівництва художньо-конструктивною діяльністю дітей дошкільного віку (параграф 2.1.), проте саму послідовність формування творчості студентів не відображені.

6. Загалом позитивно оцінюючи науковий доробок дисерантки, зазначимо що поняття «художній розвиток дітей дошкільного віку» слід розглядати значно ширше. Підсилення інтегрованої взаємодії сприяло б більш системному відображеню естетичної складової художньо-конструктивної діяльності загалом.

7. На нашу думку, виокремлений дисеранткою пізнавально-когнітивний критерій є не зовсім коректною назвою, бо ці дві дефініції є синонімами, або дати пояснення як вони розмежовуються.

На докторську дисертацію та реферат дисертації надійшли відгуки:

Відгуки на дисертацію

1. Кафедри теорії та методики дошкільної освіти Державного закладу «Південно-український національний педагогічний університет імені К.Д. Ушинського» (протокол № 9 від 15 березня 2023 року), за підписом завідувача кафедри, доктора педагогічних наук, професора Людмили БЕРЕЗОВСЬКОЇ.

Відгук позитивний. Є зауваження: «враховуючи те, що до змісту дисертаційного дослідження входить велика кількість додатків, на нашу думку, доцільно було б у рефераті розкрити зміст окремих з них».

2. Кафедри дошкільної і спеціальної освіти Мукачівського державного університету (протокол № 13 від 15 березня 2023 року), за підписом завідувача кафедри, доктора педагогічних наук, професора Вікторії ІВАНОВОЇ.

Відгук позитивний. Зауважень немає.

Відгуки на реферат

3. Кафедри педагогіки та психології дошкільної освіти Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича (протокол № 11 від

21 березня 2023 року), за підписом завідувача кафедри, доктора педагогічних наук, професора Марії ОЛІЙНИК.

Відгук позитивний. Зауважень немає.

4. Доктора педагогічних наук, професора, завідувача кафедри початкової та дошкільної освіти Львівського національного університету імені Івана Франка Наталії МАЧИНСЬКОЇ.

Відгук позитивний. Зауважень немає.

5. Кафедри дошкільної освіти Українського державного університету імені Михайла Драгоманова (протокол № 9 від 21 березня 2023 року), за підписом завідувача кафедри, доктора педагогічних наук, професора Ганни ЦВЄТКОВОЇ.

Відгук позитивний. Є зауваження: «доцільніше було б у рефераті описати зміст і сутність міжпредметних зв'язків у процесі підготовки майбутніх вихователів до формування художньо-конструктивної діяльності дітей дошкільного віку».

6. Кафедри педагогіки, професійної освіти та управління освітніми закладами Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського (протокол № 8 від 22 березня 2023 року), за підписом завідувача кафедри, доктора педагогічних наук, професора Ольги АКІМОВОЇ.

Відгук позитивний. Зауважень немає.

7. Доктора педагогічних наук, професора, декана факультету дошкільної освіти Харківського національного педагогічного університету імені Г.С. Сковороди Тетяни ТАНЬКО.

Відгук позитивний. Є зауваження: «ви словлюємо побажання щодо чіткішого увиразнення в тексті реферату змісту понять «творчий розвиток», «конструювання».

У дискусії взяли участь члени докторської ради:

Ольга СОРОКА, доктор педагогічних наук, спеціальність 13.00.04, зауваження: «У структурно-функціональній моделі, яка подана на сторінці 20 реферату, представлені дисципліни художньо-естетичного змісту, загальні і фундаментальні. Робота виграла б, якщо б конкретизувати їх вплив на підготовку майбутніх вихователів до організації художньо-конструктивної діяльності дітей дошкільного віку... При описі експериментального дослідження на сторінці 21 варто було б зазначити, яким чином здійснювався розподіл на контрольні й експериментальні групи на констатувальному етапі. Зазначено, що проводилось опитування студентів 4 курсу. А яким чином це відбувалося на контролюному етапі, і з ким саме – не зрозуміло».

Ніна СЛЮСАРЕНКО, доктор педагогічних наук, спеціальність 13.00.04, зауваження: «У дисертації бракує інформації щодо аксіологічного підходу. У роботі можна було б більше уваги приділити досвіду Василя Сухомлинського, а також врахувати досвід Софії Русової, тим більше, що вона заснувала перший в Україні дошкільний заклад».

Ігор ГЕВКО, доктор педагогічних наук, спеціальність 13.00.04, без зауважень.

Володимир ЧАЙКА, доктор педагогічних наук, спеціальність 13.00.04, зауваження: «У презентації можна було б показати яскраві приклади результатів художньо-конструктивної діяльності дітей...бо в методичному посібнику зібрано їх чимало. При описі й характеристиці педагогічних умов як складових системи чи моделі підготовки рівень системності і взаємозв'язку цих педагогічних умов іноді десь «губиться». Адже важливо, як перша умова, яка стосується мотивації, взаємодіє з другою, як з третьою, як це формує певний комплекс умов підготовки. У концепції дослідження варто було збалансувати методологічний, теоретичний і технологічний концепти. Десь технологічний концепт трішки «загубився», зокрема, що стосується безпосередніх прийомів, методів, технологій підготовки».

Галина МЕШКО, доктор педагогічних наук, спеціальність 13.00.04, зауваження: «Потребують чіткішого розмежування поняття, наприклад: «творчий розвиток майбутніх вихователів», «розвиток творчості майбутніх вихователів» і «розвиток творчого потенціалу майбутніх вихователів», конкретнішого визначення, що таке «належне креативне середовище». У рефераті потрібно було краще представити діагностичний інструментарій».

Григорій ТЕРЕЦЬКУК, доктор педагогічних наук, спеціальність 13.00.01, зауваження: «За три роки, відколи був затверджений Стандарт вищої освіти зі спеціальності 012 Дошкільна освіта, можна було б вийти на практичні рекомендації і пропозиції міністерству, щоб удосконалити Стандарт, зокрема щодо підготовки майбутніх вихователів до формування художньо-конструктивної діяльності дітей дошкільного віку. У Стандарті не проглядається саме підготовка вихователів до такого виду діяльності».

При проведенні таємного голосування виявилося, що із 12 членів докторської ради, які взяли участь у голосуванні (з 5 докторів наук за профілем дисертації), проголосували:

«За» – 12 членів докторської ради,
 «Проти» – немає,
 недійсних бюллетенів – немає.

Висновок докторської ради

За результатами вивчення й аналізу дисертаційної роботи Борин Галини Василівни «Підготовка майбутніх вихователів до формування художньо-конструктивної діяльності дітей дошкільного віку», відгуків офіційних опонентів: доктора педагогічних наук, професора, професора кафедри дошкільної освіти Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини Гаврилюк Світлани Миколаївни; доктора педагогічних наук, професора, завідувача кафедри дошкільної педагогіки, психології та фахових методик Хмельницької гуманітарно-педагогічної академії Зданевич Лариси Володимирівни; доктора педагогічних наук, професора, професора кафедри дошкільної освіти Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського Крутій Катерини Леонідівни, а також на підставі

відгуків про дисертацію і реферат дисертації та матеріалів захисту дисертації спеціалізована вчена рада з присудження наукового ступеня доктора наук

ухвалює:

Дисертація Борин Галини Василівни є самостійним завершеним науковим дослідженням актуальної проблеми теорії і методики професійної освіти.

Дослідження виконано відповідно до тематичного плану науково-дослідної роботи Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка відповідно до плану комплексних програм науково-дослідних робіт Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка «Особистісно-професійний розвиток педагога в процесі підготовки до інноваційної діяльності» (номер державної реєстрації 0114U003081) та «Теоретико-методичні засади підготовки майбутніх педагогічних та керівних кадрів до інноваційної діяльності в закладах освіти» (державний реєстраційний номер 0120U101844). Тему роботи затверджено Вченою радою Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка (протокол № 11 від 24 травня 2022 р.).

Актуальність дослідження. Сучасний освітній український соціум важливим завданням виховання дітей дошкільного віку вважає формування та розвиток їх творчих здібностей. Дошкільна освіта покликана гармонійно та цілеспрямовано готувати дитину до перспективного активного суспільно корисного життя, створивши умови для реалізації природного потенціалу кожного вихованця з опорою на загальнолюдські й національні цінності. Чинниками успішної реалізації завдань творчого розвитку дітей є: творчий, інтелектуальний потенціал майбутніх педагогів, орієнтація на уподобання дітей через реалізацію принципу дитиноцентризму, готовність до вияву високого внутрішнього рівня самоорганізації у педагогічному колективі в інтересахкої дитини.

Художньо-конструктивна діяльність реалізує потребу вихованця в самовираженні за допомогою різноманітних засобів (приладів та матеріалів) задля набуття досвіду власного творчого перетворення дійсності, активізації уяви і фантазії, мислення, розвитку інтелектуальних і естетичних почуттів; сприяє повноцінному розвитку дітей дошкільного віку (естетичне, розумове, трудове, екологічне, фізичне виховання дітей; сенсомоторний розвиток; розвиток психічних процесів; підготовка дитини до навчання у школі); сприяє формуванню компетентностей дошкільників (предметно-практична, технологічна, мистецько-творча, особистісна, ігрова, логіко-математична, сенсорно-пізнавальна, дослідницька, мовленнєва, природничо-екологічна). Задля належного формування художньо-конструктивної діяльності дітей дошкільного віку вихователь ЗДО повинен мати стало креативне педагогічне мислення, володіти моделлю продуктивного художньо-конструктивного пізнання і впроваджувати це у своїй діяльності. Освітній процес у закладі вищої освіти (ЗВО), який передбачає формування навичок успішної роботи з дітьми, є складним системним утворенням, функціонування якого залежить від соціально-педагогічних чинників та передбачає вдосконалення всієї освітньої роботи у ЗВО завдяки активізації процесів самовиховання у здобувачів освіти та спрямування

професійної науково-педагогічної підготовки майбутніх вихователів до формування художньо-конструктивної діяльності дітей дошкільного віку.

Найсуттєвіші результати дослідження, одержані дисеранткою, полягають у теоретико-методологічному обґрунтуванні та експериментальній перевірці системи професійної підготовки майбутніх вихователів до формування художньо-конструктивної діяльності дітей 4-6-річного віку.

Наукова новизна і теоретичне значення дослідження полягає в тому, що вперше:

- обґрунтовано концепцію професійної підготовки майбутніх вихователів до формування художньо-конструктивної діяльності дітей дошкільного віку на методологічному (синтез компетентнісного, системного, особистісно орієнтованого, діяльнісного, культурологічного, аксіологічного підходів), теоретичному (містить характеристику низки дефініцій, мету та завдання, функції, які реалізуються на основі загальних та специфічних принципів) і технологічному (охоплює комплекс засобів формування готовності здобувачів освіти до художньо-конструктивної діяльності в ЗДО; реалізує взаємодію компонентів підготовки, етапи, критерії та показники, рівні, педагогічні умови) концептах;

- спроектовано й теоретично обґрунтовано структурно-функціональну модель системи професійної підготовки майбутніх вихователів до формування художньо-конструктивної діяльності дітей дошкільного віку, яка відображає: мету та завдання; взаємодію компонентів підготовки до формування художньо-конструктивної діяльності в умовах ЗДО (особистісно-мотиваційного, освітньо-інтегративного, діяльнісного, рефлексивно-оцінювального); методологічні підходи до побудови освітнього процесу в ЗВО, які забезпечують спрямованість майбутніх вихователів на підготовку до належного керівництва художньо-конструктивною діяльністю дітей дошкільного віку (системного, особистісно орієнтованого, компетентнісного, діяльнісного, аксіологічного, культурологічного); принципи підготовки (специфічні: міждисциплінарного підходу, позитивного емоційного фону навчання, самовибудовування (дисипації) творчих здібностей, урахування зони найближчого розвитку в напрямі здобуття студентами власних художньо-конструктивних умінь та навичок, діяльнісного підходу, реалізація теорії етноестетики); функції (організаційна, освітня, розвивальна, виховна, діагностична, коригувальна, моделювальна, мобілізаційна, трансформаційна, прогностична); сукупність взаємопов'язаних педагогічних умов підготовки; етапи підготовки (ознайомлювальний, фундаментально-базовий, діяльнісний, завершальний); зміст підготовки здобувачів освіти; критерії та показники готовності (мотиваційний, пізнавально-когнітивний, конативно-eduкаційний, рефлексивно-коригувальний); рівні готовності майбутніх вихователів до формування художньо-конструктивної діяльності дітей дошкільного віку за кожним із критеріїв відповідно; результат (готовність до формування художньо-конструктивної діяльності дітей дошкільного віку);

- обґрунтовано педагогічні умови професійної підготовки майбутніх вихователів до формування художньо-конструктивної діяльності дітей дошкільного віку (формування позитивної мотивації для організації художньо-

конструктивної діяльності як засобу різnobічного виховання й розвитку дошкільників; інтеграція змісту навчальних дисциплін щодо формування художньо-конструктивної діяльності дітей дошкільного віку; моделювання майбутньої художньо-конструктивної діяльності з дітьми дошкільного віку; залучення майбутніх педагогів до художньо-конструктивної діяльності з дітьми у процесі проходження педагогічної практики; забезпечення креативного середовища задля формування готовності до проведення занять з художньої праці в ЗДО);

– охарактеризовано особливості та структуру художньо-конструктивної діяльності дітей дошкільного віку в умовах ЗДО, яка відображає: взаємодію специфічних принципів організації художньо-конструктивної діяльності дітей (самостійний вибір матеріалів та засобів, відповідна професійна підготовка вихователів в контексті художньої праці та основ дизайну, організація розвивального середовища); видів художньо-конструктивної діяльності (робота з папером та картоном; робота з тканинами та нитками; робота з природними матеріалами та матеріалами, що були в ужитку); способів організації художньо-конструктивної діяльності (створення виробів за зразком, моделлю, аналогією, коментарем, темою, задумом, умовами, уявою) з дітьми дошкільного віку; компетентності, які формуються в дітей дошкільного віку комплексом освітніх засобів, в тому числі і художньо-конструктивною діяльністю дітей (предметно-практична, технологічна; мистецько-творча; особистісна, ігрова, логіко-математична; сенсорно-пізнавальна; дослідницька; мовленнєва, природничо-екологічна); напрями впливу художньо-конструктивної діяльності на повноцінний розвиток особистості: естетичне, розумове, трудове, екологічне, фізичне виховання дітей; сенсомоторний розвиток; розвиток усіх психічних процесів; підготовка дитини до навчання у школі; форми організації художньо-конструктивної діяльності дошкільників: заняття з художньої праці, образотворчого мистецтва, самостійна художньо-продуктивна діяльність дітей, ігрова діяльність, екскурсії, виставки; методи організації художньо-конструктивної діяльності дітей (пояснення, коментування, демонстрування порядку виконання дій, правил, способів виконання конструкції, технічних прийомів роботи та художньо-естетичного оформлення виробу; аналіз та оцінка художньо-конструктивного процесу; ігрові методи).

Уточнено зміст понять «художня праця дітей дошкільного віку», «художньо-конструктивна діяльність дітей дошкільного віку», «готовність майбутніх вихователів до формування художньо-конструктивної діяльності дітей дошкільного віку», «система професійної підготовки майбутніх вихователів до формування художньо-конструктивної діяльності дітей дошкільного віку».

Подальшого розвитку набули: окремі питання методик навчання дисциплін художньо-естетичного циклу, виховання та розвитку майбутньої особистості, які зумовлені потребою врахування специфіки готовності здобувачів вищої освіти до формування художньо-конструктивної діяльності дітей дошкільного віку; методичні підходи до створення освітньо-розвивального простору ЗВО.

Практичне значення результатів дисертаційного дослідження полягає в упровадженні в освітній процес ЗВО системи професійної підготовки майбутніх

вихователів до формування художньо-конструктивної діяльності дошкільників, комплексу традиційних та інноваційних форм, методів організації освітньої діяльності, створення освітньо-розвивального середовища задля розвитку творчості здобувачів освіти засобами художньо-конструктивної діяльності в аудиторних умовах та під час самостійної позааудиторної роботи, належного навчально-методичного забезпечення професійної підготовки майбутніх вихователів до формування художньо-конструктивної діяльності дітей дошкільного віку. Практичний аспект реалізації означеної системи професійної підготовки охоплює: комплекс професійно орієнтованих дисциплін зі спеціальності 012 «Дошкільна освіта» і дисциплін художньо-естетичного циклу («Основи образтворчого мистецтва з методикою викладання зображенальної діяльності дітей», «Декоративне мистецтво», «Художня праця та основи дизайну»). Основні науково-теоретичні положення, висновки та рекомендації, викладені у дисертаційному дослідженні, можуть бути використані для навчально-методичного забезпечення процесу формування професійної готовності майбутніх вихователів ЗДО. Матеріали навчально-методичного посібника «Художньо-конструктивна діяльність майбутніх вихователів ЗДО у змісті професійної підготовки» слугуватимуть у різних формах (курси підвищення кваліфікації, методичні об'єднання вихователів ЗДО), під час підготовки майбутніх педагогів, які навчаються за освітньою програмою «Дошкільна освіта».

Апробація результатів дослідження. Основні положення й результати дослідження висвітлено на наукових, науково-практичних конференціях і семінарах різних рівнів, зокрема:

– міжнародних – «Оновлення змісту професійної освіти майбутніх педагогів ДНЗ і ЗОШ I ступеня: парадигми ХХІ сторіччя» (Берегово, 2011 р.); «Етнопедагогіка: діалог культур» (Хмельницький, 2012 р.); «Народні звичаї, традиції та обряди у просторі сучасної полікультурної освіти дітей та молоді» (Івано-Франківськ–Львів, 2013 р.); «Актуальні проблеми та перспективи підготовки фахівців дошкільної освіти в умовах інтеграції України в освітній Європейський простір» (Чернівці, 2015 р.); «Підготовка майбутнього педагога до професійної діяльності в умовах трансформації суспільного устрою та інтегрування України в Європейський освітній простір» (Івано-Франківськ–Коломия, 2016 р.); «World Science in 2016: Results» (Морісвіль, США, 2017 р.); «Актуальні проблеми педагогічної освіти: європейський і національний вимір» (Луцьк, 2017 р.); «Science, innovations and education: problems and prospects» (Токіо, Японія, 2022 р.); «Стратегічні пріоритети розвитку науки, освіти та суспільства» (Полтава, 2022 р.); «International scientific innovations in human life» (Манчестер, Великобританія, 2022 р.); «Modern research in world science» (Львів, 2022 р.);

– всеукраїнських – «Дошкільна і початкова освіта: досягнення, проблеми, перспективи» (Мукачево, 2012 р.); «Соціальні трансформації у кризовий період» (Вінниця, 2017 р.); «Підготовка майбутніх педагогів у контексті стандартизації початкової освіти» (Бердянськ, 2017 р.); «Розвиток особистості молодшого школяра: сучасні реалії та перспективи» (Івано-Франківськ, 2017 р.); «Професійна

підготовка фахівців у вимірі освітніх реалій» (Івано-Франківськ 2018 р.); «Розвиток особистості молодшого школяра: сучасні реалії та перспективи» (Івано-Франківськ, 2018 р.); «Освіта дітей дошкільного віку у соціокультурному просторі» (Хмельницький, 2019 р.); «Актуальні проблеми виховання, розвитку та навчання дітей передшкільного віку крізь призму освіти для сталого розвитку» (Хмельницький, 2019 р.); «Національна освіта в стратегіях соціокультурного вибору: теорія, методологія, практика» (Луцьк, 2020 р.); «Управління якістю науково-дослідницької діяльності у закладах вищої та фахової передвищої освіти в умовах воєнних реалій» (Одеса, 2022 р.);

– регіональних – «Матеріали звітної наукової вебконференції викладачів, докторантів, аспірантів університету за 2019 рік ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника»» (Івано-Франківськ, 2020 р.); «Матеріали звітної конференції викладачів, докторантів, аспірантів університету за 2020 рік ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника»» (Івано-Франківськ, 2021 р.).

Результати дисертаційного дослідження висвітлено у 51 праці, з яких: 1 – одноосібна монографія; 2 розділи у колективних монографіях; 2 навчально-методичних посібники, 27 наукових статей (з них – 7 у співавторстві), у тому числі 3 статті у закордонних наукових періодичних виданнях, віднесені до наукометричної бази Web of Science; 24 статті у наукових фахових виданнях України; 16 тез доповідей у збірниках матеріалів конференцій і семінарів.

Дисертаційна робота Борин Галини Василівни на тему «Підготовка майбутніх вихователів до формування художньо-конструктивної діяльності дітей дошкільного віку» відповідає профілю спеціалізованої вченої ради з присудження наукового ступеня доктора наук Д 58.053.01, положенням пунктів 7-9 «Порядку присудження та позбавлення наукового ступеня доктора наук», а її автор заслуговує присудження наукового ступеня доктора педагогічних наук за спеціальністю 13.00.04 – теорія і методика професійної освіти.

На підставі результатів таємного голосування та прийнятого висновку докторська рада присуджує **Борин Галині Василівні** науковий ступінь доктора педагогічних наук за спеціальністю 13.00.04 – теорія і методика професійної освіти.

Головуючий на засіданні
спеціалізованої вченої ради
з присудження наукового
ступеня доктора наук Д 58.053.01

Григорій ТЕРЕЩУК

Вчений секретар
спеціалізованої вченої ради
з присудження наукового
ступеня доктора наук Д 58.053.01

Галина МЕШКО

12 квітня 2023 року